

НАПРЯМ 5. ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

Бодаковський В.Ю.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2862-5611>*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-365-4-24>

ФІНАНСОВИЙ ЕККАУНТИНГ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ БЮДЖЕТНОГО МАКРОФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Економічна система України функціонує в умовах присутності деструктивних чинників в суспільстві та міжнародному середовищі. Відсутність дієвого аналітичного механізму не дозволяє реалізовувати комплексну державну політику, особливо в сфері стимулювання інвестиційної діяльності. Діяльність суб'єктів ринку цінних паперів і бюджетної сфери не є достатньо ефективною для формування позитивних фінансових результатів при формуванні доходів бюджетів різних рівнів, що вимагає глибинних досліджень фінансово-економічних процесів, дозволить обрати ефективні важелі впливу на українське підприємництво в цілому. Стратегічно важливим є формування системи оцінки інвестиційного потенціалу країни як на макро- так і на мікрорівні. Вдалим, на наше переконання, є поєднання фінансового еккаунтингу та макрофінансового аналізу з метою охоплення максимальної кількості явищ і процесів в економічній, а особливо фінансовій, системі.

Фінансовий еккаунтинг є новим напрямком пізнання фінансових процесів у суспільстві. Першою комплексною науковою працею в Україні є монографія за керівництва відомих вчених-

фінансистів А. Крисоватого та В. Федосова, які обґрунтували доцільність теоретико-прикладного аналізу фінансової інформації з позиції часу, актуальності, ціни та корисності. Науковці зазначають, що «еккаунтинг є інформаційною підсистемою економіки чи її фінансів є інформаційною інфраструктурою у широкому розумінні і має такі елементи: по-перше знання і професійні навички її учасників; по-друге, створювані ними інформаційні продукти та послуги; по-третє, інформаційну інфраструктуру, що забезпечує функціонування еккаунтингу» [1, с. 50]. Фінансовий еккаунтинг є системою знань та компетенцій, яка дозволяє отримати якісну деталізовану інформацію про фінансово-господарську діяльність підприємств. Допомогає розшифрувати фінансову звітність суб'єктів підприємництва, виявити специфічні особливості їх діяльності, проблеми і недоліки як наявні так і ймовірні. Основними джерелами інформації виступають фінансові звіти, первинні документи бухгалтерської діяльності, статистична інформація тощо.

На наше глибоке переконання, з позиції органів державного управління економічною системою, фінансовий еккаунтинг відіграє провідну роль на рівні з камеральними перевітками в фіскальній системі країни. Його актуальність беззаперечна при здійсненні макрофінансового аналізу та прогнозування. Адже перехресна наскрізна оцінка проблематик, що потребують прискіпливої уваги, дозволяє виявити імпліцитний зміст явищ, особливо на мезо- чи макрорівнях. За авторитетною підтримкою нашої позиції звертаємося до наукового доробку Івана Франка [2], чий погляд був та є актуальні для фінансово-політичного розвитку суспільства. В своїх працях «Меланхолічні уваги над сегорічним бюджетом» та «Галичина в сьогорічній бюджеті» видатний вчений здійснив аналіз бюджету 1884 року. Показовим є авторський механізм аналізу, який складається з, відповідного до розвитку науки, макрофінансового аналізу бюджетних показників та оцінки фінансової спроможності підприємців і громадян. Сміливо можемо стверджувати, що І. Франко заклав передумови комплементарності між фінансовим еккаунтингом та бюджетним макрофінансовим аналізом. А його праця «Фінансове положення Галичини» 1883 року засвідчує про взаємозалежність між доходами бюджету та інвестиціями.

Макрофінансовий аналіз [3] вдало імплементує макро-економічні показники в систему аналізу фінансових відносин, представлений в науковому середовищі для підвищення ефективності державного управління. Дозволяє виявити інвестиційну спроможність державних фінансів та актуальні напрями стимулювання розвитку інноваційної підприємницької діяльності. Сприяє формуванню фінансово-інвестиційної політики як регіонального так і загальнонаціонального рівня.

Не ставимо за мету проводити детальний аналіз комплементарності фінансового еккаунтингу та макрофінансового аналізу, а зупинимось на основних положеннях, які, на нашу думку, впливають із їх позитивних ознак як компонент стратегічного інструменту підвищення рівня інвестиційного потенціалу економічної системи:

1) макрофінансові індикатори дозволяють отримати загальну інформацію, хоча й інформативну для макрорівня, про стан економічної системи, яку за допомогою еккаунтингу доцільно деталізувати, що сприятиме побудові довготермінової політики розвитку країни. Перехресний аналіз та поєднання показників мікро- та макрорівня дозволяють сформувати детальну картину стану економіки, адже від рівня інформованості залежить якість управлінських рішень;

2) макрофінансовий аналіз дозволяє швидко реагувати на прояви деструктивних явищ і фінансових криз, а еккаунтинг сприяє виявленню основної причини їх формування. Поєднання інструментів дозволить прогнозувати та уникнути майбутніх загроз. Сформувати «фінансову подушку» економічної системи. Поєднання показників з різним часовим лагом дозволяє виявити фінансово-економічні закономірності нового порядку, які не ідентифікуються класичними методами аналізу;

3) на основі отриманих за допомогою еккаунтингу показників фінансової спроможності фізичних і юридичних осіб інформація про основні напрями та стимули формування інвестиційного потенціалу може бути отримана, деталізована та імплементована в систему макрофінансового прогнозування інвестиційної діяльності. Адже управління величиною тимчасово вільних фінансових ресурсів членів суспільства за допомогою фінансово-

правових інструментів дозволяє контролювати процес фінансово-економічного розвитку держави;

4) бюджетна система залежить від фінансової результативності підприємницького середовища та інвестиційної активності. Доречно наголосити, що держава відіграє ключову роль в стимулюванні інвестиційних відносин, є, прямо чи опосередковано, переважно головним інвестором в економічній системі країни. Поєднання фінансового екзаунтингу з макрофінансовим аналізом, на наше переконання, дозволяє своєчасно виявити актуальні напрями державного впливу.

Отже, доцільно наголосити на стратегічній значущості досліджуваних інструментів управління державними фінансами та інвестиційним ринком. Необхідно підкреслити взаємну пряму залежність між ефективністю бюджетної системи країни та інвестиційного потенціалу суб'єктів економіки. Адже вони є компонентами фінансової системи, що посилює важливість системи аналізу та прогнозування процесів, які їй притаманні. Фінансовий екзаунтинг в поєднанні з макрофінансовим аналізом, відповідно до наших досліджень, вдало зміцнює інформаційну складову механізму управлінських рішень на усіх рівнях економіки, особливо чутливого до ступеня ефективності фінансово-правової компоненти держави, інвестиційного середовища. Застосування і подальше удосконалення досліджуваних стратегічних інструментів створить можливості українській державі уникнути «кризи середнього достатку» та забезпечить невідпинний поступ в сфері цифрової й інтелектуальної форми життєдіяльності суспільства, яка, наголошуємо, авторитетна протягом останніх десятиліть для усієї сучасної цивілізації.

Література:

1. Крисоватий А., Рязанова Н., Федосов В. Інформація-фінанси-екаунтинг / за заг. ред. проф. Заслуженого діяча науки і техніки В. Федосова. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 472 с.

2. Іван Франко. Зібрання творів у 50 томах. Наукові праці, томи 44–47. Книга 1. Економічні праці / за ред. М.Д. Бернштейн та ін. Київ : В-во «Наукова думка», 1984. 694 с.

3. Федосов В.М., Сибірянська Ю.В., Сивульська Н.М., Захожай К.В., Рудик Н.В. Макрофінансовий аналіз : практикум. Київ : КНЕУ, 2017. 291 с.